

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 28.

Veszedelem a szomszédban.

Ausztriában a nyelvrendelet óta kemény harcz folyik. Százados gyűlölség tépte el a gátat Csehországban, százados hegemoniája felett kesereg a német elem.

A legféltelenebb szenvedély árasztotta el egész Ausztriát. Az a vi tordott-foldott bárka, az osztrák állam egység át tud-e vergődni az omló-zugó hullámokon? A kormányos kétségbe esve szorongatja a kormány rudat, de az evezők nem állnak munkához s evezőkkel nem a hullámokat, hanem egymást ütök.

A bent ülők verekednek, az áradat mind erősebb lesz, a bárka recseg-ropog, meg-meg libben s a kormányos tehetetlenül nézi a veszélyt, melybe besodortatni engedte a hajót.

A nyelvi rendeletet kimondani nem volt feltétlenül szükséges — vissza vonni lehetetlen, s most képtelenség miatta az alkotmányos kormányzat.

Itt kezd aztán Ausztria belügye Magyarországra is vissza hatást gyakorolni.

Végét járja az a szerencsétlen 67-es kiegyezés, amelylyel senki sincs ugyan megelégedve, de amelynek megingását országos veszélynek szokták hirdetni.

Ez a kiegyezés nem kell az osztrákoknak, kik csak felemelt kvóta fejében akarnak újra bele menni, minket gazdaságilag tönkre tesz, politikai függetlenség-

günket csorbitja, állami külön állásunkat a külföld előtt illuzóriussá teszi német consulátusai, német hadserege és banális kétfejű czimereivel, melylyel kifelé reprezentál, — — és mégis mi leszünk most e kiegyezés megmentői, a katonai iskolák mézes madzagáért, még felemelt kvóta árán is.

Az osztrák rendőrség eret vágott egy párszor a dühbe borult polgár társakon, de a kiomlott vér olaj volt a szenvedély tüzére és Éger után jött Asch, Badeni, Bánffy, Fejérváry és Goluchovszky török a fejüket, tanácskoznak, futnak Ischlbe a királyhoz, de megállapodásra jutni bajos.

A delegációk ideje küszöbön van, a kiegyezési provizoriumot meg kell kötni, a magyar országgyűlés pedig kijelentette, hogy ő csak alkotmányos Ausztriával tanácskozik ezen ügyekben.

De hol a Badeni parlamentje?

Annak tagjai egymást falják most, azzal nem lehet delegálni és provizoriumról diskurálni most, pedig ha 1898. jun. 1-re nem tudják elintézni a kiegyezés ügyét, akkor 1898 megette 1867-et.

A drága, a féltett kiegyezés léte függ tehát attól, hogy minél előbb alkotmányos kormányzás legyen a szomszédban.

Mit tehet ez ügyben az osztrák kormány? Vagy uralkodik Badeni parlament nélkül, s akkor talán sikerül majd valamikor rendet csinálni a chaoszban, lecsillapítani a fellortyant osztrákokat, de úgy nem tárgyalhat vele Magyarország,

— vagy Badeni lemond s jön helyette új kormány, mely birva a status quo fenntartásának ígérését Bánffytól, egy ideig laviroztat ezen status quoval, de végre is annak is rendeznie kell a viszonyokat és törvényes formában kötni meg a kiegyezést.

Azt a hirt vesszük, hogy találtak módus vivendit a kedélyek megnyugtatóására, s ez a nagyobb tartományi autonomia lenne.

Csakugyan megeshetik, hogy erre lecsillapodnak odaátal a kedélyek, összeül a parlament és mi egyezkedhetünk. De kivel?

A tartományok nem szerények kívánságukban s az ellenzék ott nem a Kossuth pártja, kik haragosak ugyan — de lehet beszélni velük, oda át Csehkirályságról és teljes önkormányzatról álmodoznak, kevesebb nem kell.

Kivel fogunk tehát kiegyezni, az autonomikus tartományokkal, vagy azzal ami marad, egy holt fogalommal, Ausztriával.

Bizony jobb Ausztria tartományának lenni, mint szövetséges államának, mert azok jogokat követelnek és kapnak, mi pedig veszítjük jogainkat s hűségesen kullogunk Ausztria után, lesve, hogy hol segíthetnénk rajta.

Van baj Ausztriában, de a legtöbb baj az, hogy elfognak mulni a bajok, s meg lesz a kiegyezés — a mi bőrünkre-

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Jó vér.

Irta: Kincs István.

A kalendárium a julius, akarom mondani szent Jakab haváig szerencsésen elvált s kopogtatott a nagy vakáció. Szép beszéddel buszogatott minket az igazgató ur, hanem a sok szépséges paszus között jó formán csak az ragadta meg minden jóra való diák esztét, hogy most eredjtek Isten hírével.

Nem mondotta kétszer, mentünk, ki merre látott. Az egyik hazatarkodott a szülői házba, a másik fiskálisához állott be körmölőnek, volt még olyan is, mint Visy Jóska ki az országot akasztotta a nyakába.

Nem volt éppenséggel utolsó dolog ez sem. A plébánosoknál ettek, a jegyzőknél háltak, a kántorokkal mulattak s maguk meg annyi tapasztalatot szereztek, hogy lefőzhettek volna vele egy század eleji világlátott obsitos katouát.

Visy Jóska legalább jól ment a dolga mindig és mindenütt. Majd a tenyerén hordta mindenki. A hol bekopogtatott, ott bizonyosan ünnepé változott a hétköznap is, olyan traktamentot csaptak a szegény diák kedvéért.

Csak egyszer ment a dolog kicsit komiszul. Jóska igen messze talált kerülni már Magyar-

országon; a mappa szerint vagy száz kilométernyire volt ugyan még a határ, hanem azért a magyar világ megveszekedett már a magyar vendégszeretettel együtt. Ráczul beszéltek minden felé.

Visy Jóska hiába mondta, hogy ő tanulmány utat tevő diák. Vagy nem értették, vagy nem akarták megérteni. Még a plébánosok sem igen hederítették rá, bármennyire hivatkozott is a bizonyítványára. Egyik másik nyiltan a szeme közé vágta, hogy ez a mendikálás bizony hogy csak kuldus mesterség.

Visy Jóska az elsőt, ki így nyilatkozott előtte, egyszerűen végignézte. Tekintete végtelen megvetéssel beszélt, hanem a másodiknál már alább adta. Itt önérvetesen kért, a harmadiknál már könyörgőre fogta a dolgot s találkozott végül olyannal is, kinél rimánkodnia kellett s még úgy is szerencse volt, hogy ajtót nem mutattak neki.

Szóval nagyon komiszul ment már a tapasztalatgyűjtés, rettentő komiszul. Egyszer azután már teljesen befellegzett. Ugy történt, hogy az első faluban nem volt a plébános oda-haza, a második faluban éppen akkor választották a jegyzőt, a harmadikban a kántornak nem volt gyereke — az ilyenek fukarok szoktak lenni, tetszik tudni — a negyedikben a kutyák be nem eresztették semmiféle udvarra az ötödikben pedig beeresztették ugyan, hanem

a háztulajdonosok dobták ki. S ilyen körülmények között ne keseredjék el az emberfia Csizmatalpából varrhatja az Ursten a jókedvet az is elvásk, míg őt falut végigjár.

Visy Jóska legalább közel volt már az elkeseredéshez. Réttentésen lógatta a fejét, a mint az országuton előbbre rukkolt. Elgondolta magában, mi lesz már most ő vele, mikor egyszer se pénz, se posztó. Még a fehéreneműjét se mosathatja meg. Peddig arra már olyan szüksége van mint a trombitásnak a jó szuplára.

S szegény gyerek, mert annyira lógatta a fejét, nem látott semmit is maga körül. Agyon is járhatták volna. Hanem megfordítva történt: ő nyargalt agyon csaknem valakit. S ez a valaki egy gyermekember volt.

Mikor a lábai közé botlott a szerencsétlen, Visy Jóska rámeredt s szinte haraggal mordult rá:

— Hát te mit kovályogsz itt az országuton, kölyök? Inasnak mégy valahová!?

— Az esze csucsát az urnak — volt a keresetlen válasz — az ur lehet mesterlegény, de én diák vagyok — tette hozzá méltó büszkeséggel.

— Te gimpli! — riadt föl Jóska — hát már deklináló bundás létedre juszt mersz formálni az országuthoz? Én mint hetedik iskolás majdnem megveszekedem már s te? . . . jót

SZÜLŐK
 figyelmébe!

Az iskolaév kezdetére
 gyermekeknek
 CZIPÖK, KALAPOK, INGEK, GALLÉROK
 és kézelők, zsebkendők, harisnyák
 a legjobb és megbízhatóbb minőségben, ugyszintén
 minzókoferek és esőernyők.

ARANYI és ROTH-nál

Nagyvárad, Zöldfa-utca

Árnház 36. sz.

Megválasztott autonómiai képviselők.

Az autonómiai választások java része befejeztetett, a többi kerületekben is — a váradit kivéve — csak a szavazatok összeszámolása van hátra. 132 világi és 34 papi képviselőt kell választani a kongresszusra, leszámítva ebből a gör. szert. kath. megyékre eső 23 mandátumot, a választott tagok száma 143 lesz. Hetvenhét kerületből immár a végleges eredménnyel számolhatunk be. Négyen, névszerint Apponyi Albert, Eszterházy Miklós Mór, Szapáry Gyula és Zichy Nándor grófok két kerületben vannak megválasztva s így ez eddig megválasztott képviselők száma 73. Névsoruk a következő:

Apponyi Albert gróf, Jászberény és Eger. Apponyi Géza gróf, Bonyhád. Asbóth János Sopron. Bakonyi Elek dr., Kunfélegyháza, Bittó István, Baranyavár. Borsody Géza, Kapuvár. Brezovay Gyula, Miskolc. Bujánóvi és Sándor, Eperjes.

Czirák Gyula gróf, Székesfejérvár. Czirák Béla gróf, Csepreg. Chotek Rezső gróf, Ujvidék. Chvalibogovszky lovag, Nyitra V. ker.

Desseffy Aurél gróf, Magy-Kálló. Dudek János, Nyitra.

Eredics Ferenc, Szombathely. Erreth János, Pécs. Eszterházy Ferenc gróf, Kishér. Eszterházy Miklós Mór, Budapest és Csákvár.

Fernbach János, Apatin. Festetics Imre gróf, Szent-Lőrincz, Frey Ferenc, Esztergom. Günther Antal dr., Zombor, Giesswein Sándor, Győr.

Hehelein Károly, Szatmár. Horánszky Nándor, Gyöngyös. Hortoványi József, Nyitra III. v. k. Hunyady Imre gróf, Kéthely.

Károlyi László gróf, Kápolna. Károlyi Sándor gróf, Vásárhely. Kende Péter, Munkács. Kubina József, Trencsén.

Latinovics Géza, Baja. Lippay Géza, Győr. Lubrich Ágoston dr., Soroksár.

Majláth Géza gróf, Nógrád. Majláth György gróf, Nagy-Szombat. Mályi István, Temesvár. Márkus József, Budapest II. v. k. Marsovszky Endre, Nyitra. Meszlényi Benedek, budai v. k. Micsura György, Vág-Beszterce. Mladoniczky Nándor, Bács. Mócsy Antal, Keszthely.

Paál József, Tolna-Tamási. Pallavicini Ede örgróf, Kaposvár. Pálffy István gróf, Pozsony. Paszt Vilmos, Oravicza. Pechata Antal, Komárom. Petrovác Antal, Kalocsa, Pozsgay József, Pécs. Poda Endre, Győr.

Reinprecht Antal, Somogy-Csurgó. Rédl báró, Szabadka. Reiter János dr., mosonyi kerület. Révay Gyula b., Privigye. Rimely A., Besztercebánya.

Salamon Tivadar, Podola. Sággy Gyula dr. pozsonyi III. v. k. Sefcsik István, Szolnok. Semadam Sándor dr., Kisújhely. Szapáry Gyula gróf, Vác és Török-Szt.-Miklós.

Tompa Antal, Ó-Becse.

Vörös Mihály, Mohács. Wenckheim Ferenc gróf, Losonc. Wenckheim Géza gróf, Békés-Gyula. Zamoszky Jenő gróf, Nyitra. Zichy Ágost, Zala-Egerszeg. Zichy Aladár gróf, Nagy-Kanizsa. Zichy Jenő gróf, Honti. Zichy Nándor gróf, Budavár és Pápa. Zichy Vladimír gróf, Veszprém. Zselénszky Róbert, Arad. Zmeskál Zoltán, Turdosin.

Lourdes jubileuma.

Nagyvárad augusztus 28.

Huszonöt éve, hogy a zarándoklások megindultak a Lourdesi barlanghoz. Ez évforduló megünneplésére összehívták mindazokat, kik ott gyógyulásukat találták, kísérve mindeniket öt tanuival, hogy azok a betegséget és gyógyulást tanúsítsák. A Fíg a ró külön tudósítól Chincholle Károlyt küldte ki ez alkalommal, s a keddi számában másfél hasábos hosszú cikkben emlékszik meg az ünnepély első napjáról. Az érdekes cikk nyomán közöljük a következőket:

Lourdes, aug. 22.

Ezrek és ezrek nyertek ugyan gyógyulást 25 év alatt Lourdesben, mindazáltal csak százan gyűltek össze a felhívásra. És ez az aránylag csekély szám onnan származott, hogy annyi meggyógyult közül azóta sokan nincsenek már az élők között, sokat anyagi eszközök hiánya tartott vissza és bizonyára nem kevesen egyszerűen fölöslegesnek találták a hálának e megható nyilvánulásán részt venni. A gyógyultakkal sok beteg is érkezett; legtöbb olyan, akire az orvosi tudomány kimondta a menthetetlent. Egy mellbajos nő nem bírta ki az utat sem, már a vonaton meghalt. Mind-egy. Ezeket semmi veszély vissza nem tartja, jönnek eltelve erős hittel és bizalommal a csodás barlang iránt.

Az előző napokon oly tömeg érkezett ide, hogy lehetetlen volt bármily összegért is szállást kapnunk s kénytelenek voltunk a szomszéd vidéken lakást keresni éjszakára. Reggel borus időre viradtunk. De a szakadó eső senkit sem tartott vissza a barlangtól, hol a szűz 18-szor jelent meg a kis Bernadettnek.

Holnap elmondom, mi hatott rám kellemtlenül. De ma, azok után, a mit láttam a sárban és szakadó esőben. csak az óriási hitről irhatok, a természetfölötti hitről, mely itt uralkodott.

Egy szék van elhelyezve Picare atya számára. Föllép. beszél, hálát ad a szűznek az ezeryi és ezeryi gyógyultak nevében s végül könyörög két nagy betegért, az *egyházért* és *Franciaországért* s a megható szavak után fölzug a Magnificat, ezer ajk ismétli: Szabadíts meg minket!

Eközben kijön egy gyógyult. Ez a negyedik tegnap óta. Holnap föl fogom keresni e meggyógyult zarándokokat.

Mellettem áll a becsületrend egyik tisztje s szeméit törli: Látja, hogy ránézek s ezt mondja: — Tudja mért könnyezek uram; szerencsétlenségemre hitetlen vagyok vagyok és szeretnék úgy hinni, mint ezek az emberek.

Lourdes aug. 23.

Hajnali öt óra és a zarándokok legnagyobb része már felkelt — Én is fűkeltem s elindultam megtudni, vajjon a tegnapi gyógyulások tartanak-e ma is?

A Szt. Douleurs kórházba mentem, hol Saffren márki bocsátott be. A kórházban, az előkelő világ leányai, csaknem mind igen csinosak, adtak ételt és italt a zarándokoknak, oly szívesek voltak! S mind csak arra kér:

— Ne nevezzen meg bennünket. Itt van több gyógyult beteg. Lelouss nevű leány, kinek 18 éve el volt aszva a lába, ma tánczol, Chaussat set kisasszony gyomor és szivbajából gyógyult ki s még számosan, a kik mind orvosi bizonyítványokkal rendelkeztek. Most csak pár egyszerűbb esetet említettem, ha a többitől szólanék, bolondnak mondanának.

A mi a várost illeti, nagyon rossz hatást gyakorol az erősen nyilvánuló üzleti szellem. Nem a legkellemesebben hat az emberre az ilyen felirat: »Kegyeletes és pipereárak« vagy »Pasztillák a lourdesi vízhez kaphatók« stb.

Hagyjuk. A nevelés dolgot sorozata is lassu lenne; de sietek is megjegyezni, azt a zarándokok nem látják, Ők csak magukba s az égre tekintenek.

Szerencsére ma kitisztult az idő s kirándulást tehetünk, a szomszéd Aethanam gyönyörű vidékére, mely egyike a legrégebbi zarándoknyelkeknek. Szép legenda fűződik hozzá. U. u. itt mentett volna meg a szűz egy kis leányt a vízbefulástól, zöld ágat nyújtott feléje. Innen a hely neve is, mely tájnyelven szép ágat (bea rameau) jelent.

Holnap lesz a bucsu-ünnepély. Akkor a remzeti zarándoklat 20.000 tagja hazaszéled.

Lourdes aug. 24.

A zarándokoknak igazuk van. Az ő fáklás menetük egyike a legcsodálandóbb jeleneteknek.

A nagy bazilikában hirtelen kigyulad akülönféle színű villam fény, bevilágítva a templom minden szegletét. S ekkor balról két hosszú sorban mint két óriási kigyó bevonulnak a zarándokok, kezökben gyertyákkal és az Ave Máriát éneklük, mely egyszerre hangzik dics himnusz, panasz, és esdeklésnek. Többen vannak köztük zeneileg képzettek s ezek szopránja, dörgő basszusa fölségessé teszi az éneket.

Mikor mindnyájan bent vannak, egyszerre

állok, te még bablevesre valót se tudsz sehó előteremteni;

— Még eddig hussal tartottak jól mindenütt.

— Jól van, jól, aki elhiszi, üdvözül — hagyta rá Jóska — hanem, gyerek, te tetszel nekem. Nem bánom, megengedem, hogy velem tarts. Ha a bundás kutyák lefognak, legalább könnyebben védekezünk: te szeded a köveket.

Es összeszerződtek. A hetedik osztályos öreg diák nem átalotta szövetséget kötni a szintakszistával No meg lehet az is, hogy az ilyen kölyöknek különb szerencséje van. Hiába! az emberek a jómagával még tehetetlen gyerkőcöket csak mindig jobban dédelgetik, mint a bajszos embereket.

Ezeknek legfőlebb a fehérnépeknél van több becsületök.

Mentek mendegéltünk. A kicsi mindig jártatta a pofalesójét, hanem Visy Jóska rangosakat halgatott hozzá. Így kell megtartani egyenrangúak között is a fölényt. És Jóska megtartotta azt.

Épen falu alá értek. Jóska hatalmasat gondolkodott, utána megállott mint egy czövek s rámondott utitársára:

— Hogyan is hinak ősém?

— Fercsák Palinak — volt nyomban a válasz.

— No hát jól van te, Fercsák Pali, mind-

járt mondok valamit, de ide halgass, külömben nyomban felhuzlak az első fára.

— Hallom már no.

— Azt hiszem, kibeszélted már magadat egy fél hétre. Elhallgatam a sok számárságot hanem most azután csitt. Ha beérünk a faluba, úgy fogsz hallgatni, mintha az Uristen elfeledte volna a nyelvedet megteremteni.

— Hát némának tetessem magamat? — kérdezte Pali nagyranyilt szemekkel.

Igenis némának s ha épen úgy tetszik süketnek is. Majd én viszem a szót helyetted. Így jobban számíthatunk ezek között a komisz emberek között némi irgalomra. De még egyszer a szivedre kötöm, hogy befogd a szád mert ha elvakkantod magadat — nézd itt a tenyerem — a Herkő Péterre mondom, a képedre kenem mind az öt ujját, de úgy hogy muzsikálni hallod az angyalokat az égben.

Fercsák Pali megfogadta ez után az irtózatosságot, hogy hallgatni fog mint a bankó a kuldus tarisznyájában. Kinpadra huzhatják, még akkor se préselnek ki belőle egy fiaszót.

Megegyeztek tehát szépen s utána berukkoltak emelt fővel a faluba. Hogy először is a plébániára mentek szerencsét próbálni, az nem is kérdés.

Visy Jóska szép alázatossággal mondotta

el, hogy ő tanulmányutat tevő diák, kit a szükség czudarul megkönyvékezett immár. Ingre volna legnagyobb szüksége.

A plébános hallgatta hallgatta s megcsóválta a fejét. Épen nem látszott meg rajta, hogy valami rettentő adakozó kedvében volna. Hanem mintha meggondolta volna magát, belenyult zsebébe s kihuzott egy ezüst pengőt. Már már át akarta adni Jovának, de hogy Fercsák szemébe ötlött, még előbb odavetette a kérdést:

— Hát ez a kisebbik kicsoda micsoda?

— Szegény néma, kérem alázatossággal — sietett Visy a felelettel — künn az uton szedtem föl s már vagy két hete magammal czipellem. Könnyebben gondját viselem, mintha neki neki kellene házról házra járva mindennapi kenyerét szóltan koldulással megszerezni.

A plébános pillanatig némán állott. Lát-szott rajta, hogy elérzékenyült. Szinte meghalt hangon mondta később:

— Szó a mi szó, ősém uram, első pillanatra nem igen biztam magában, de most látom, hogy jó szive van. Pillanatnyi türelmet kérek csak, nyomban hozok egy inget is. Ezt a pénzt meg odaadom ennek a némának, hadd legyen szegénynek is öröme egyszer az életben.

— Nesze ősém fogd — mondta Palihoz fordulva.

És Pali csöppet se volt süket, tartotta a

térde hull mind, előtűnik a szentség s a zárandokok megáldatnak.

A bazilikának 16 oltára van, a kriptának 8; e 24 oltárnál éjféltől délig szakadatlanul vannak misék s mindegyiknek vannak hallgatói.

Fél hatkor ismét fürdés van azok számára, a kik még nem gyógyultak. A betegek elveszik bizonyítványát, mely baját leírja s bevezetik. Két férfi mehet a férfival, két nő a nővel, a szülők kísérhetik gyermeküket. Míg a beteg vetkezik, egy szomszéd elválasztott helyiségben papok énekelnek és imádkoznak s a beteg is segélyül hívja a lourdesi Miasszonyunkat.

Feltűnt, hogy a hol oly sokan fürdenek, a vizet le nem eresztik, csak háromszor; ennek daczára soha egyetlen esetben sem történt meg, hogy valamely baj másra át ragadt volna, a mi magában valóságos csoda.

Tény, hogy egyedül tegnap sok egyént nyilvánítottak gyógyultak. Félek, hogy nevelésnek fognak tartani s ezért nem sorolok elő többet. De egyet föl kell említenem. Volt itt egy születésétől fogva vak gyermek. Elég volt tegnap szeméit a forrás vizével megdörzsölni s ma szabadon jár-kelel és lát. A ki kételkedik, írjon az értekező irodába (bureau des consultations) s ott megkapja a neveket és címeket.

És most el az indóházba. A zárandoklatnak vége. Nem nyert ugyan gyógyulást mindenki a ki várta; de a hangulat azért még sem nyomott. Ellenkezőleg, aki nem gyógyult meg, meg van győződve, hogy nem volt eléggé elkészülve s el fog jönni ismét. A papok vigasztalják őket azok példájával, a kik már egészségesen távozhattak.

Végzetül még egyet. Meg vagyok győződve feltétlenül, hogy a mely beteg hittel jön ide, meggyógyulhat. Hangsúlyozom, hogy meggyógyulhat. S a kik tagadják a Szűz közbelépését, ha látják azt, a mit én láttam, kénytelenek azt elfogadni, hogy a hit által exalták egyéni akarat erősebb, mint a gyógyszerészek minden orvossága.

Chincholle Károly.

A magyar Bayreuth.

— Egy új eszme. —

Nagyvárad augusztus 28.

A nagyvárad Elektra-előadás által felvert hullámok még mindig nem csillapodtak le, a fővárosi s helyi sajtó még egyre foglalkoznak ezzel az epochalis jelentőségű művészeti eseménnyel, sőt még a külföldi világ lapok is érdemesnek tartják megemlékezni róla. Volt alkalmunk nagyjából ismertetni e cikkekben néhányat s már éppen beakartuk rekeszteni e tárgy

markát, mint a parancsolat. S hogy az az ezüstpénz a markában csillogott, a boldogtalan akkora hálára gerjedt nyomban, hogy megfedkezve Visy Jósikáról meg az ő némaságáról, hangosan elkiáltotta magát:

— Isten fizese, plebános ur, adjon érte ezer anyit — s ezzel a jótévő kezután kapott. Hanem mielőtt azt még elkaphatta volna, a Visy Jóska marka már ott ragadt a becsületesebbik képén; az a gazember akkorát suhintott a marha tenyerével, hogy szegény Fercsák Palinak szikrát hányt mindkét szemé.

— Ne te, akasztófa! — volt az összes indokolás s azzal kirohant az ajtón.

Hanem Fercsák azt az indokolást is megértette. Ha nem járhatja el a száját, minden jó lett volna. Pofont se kap, de meg ki se dobta volna. Mert hát a plebános, hogy első meglepetéséből magához tért, szépen megfogta Palit a gallérjánál fogva s kilóditotta az ajtón.

Visy Jóska akkor már messze járt. Elkeseredésében haza felé vette az útját. Onnan beállott az iskolába, végigjárta nyolczadikál s rettentő hivatást érezvén a papi pályára — elment kispapnak — Most meg ha jól tudom egy Erdélyi koczaszintársulatnál játsza a hőszerelemest.

Hiába! a csavargó vér csak nem tagadja meg magát.

felett a közléseket, melyek e tagadhatlanul nagy jelentőségű eseményekről értekeztek. A tegnapi »Budapester Tagblatt« — tárczarovatában megjelent alanti kis cikket azonban, melyet e kitünően szerkesztett fővárosi lap egy Nagyváradon lent járt munkatársa írt, érdekesnek tartjuk közre adni annál is inkább, mivel abban az — X. álnév alá rejtőzött szerző egészen egy új eszmét pendít meg, amennyiben azt indítványozza, hogy ne az ó-görög színházat elevenítsék fel Nagyváradon, hanem a régi magyar színházat, mert ha ezt megteszik, akkor »a magyar irodalomnak és a nemzeti kegyeletnek valódi szolgálatot teljesítenek«, míg a görög szindarabok valószínűleg nem igen lesznek képesek évenként oly nagy közönséget egybegyűjteni, minő a siker érdekében kívánatos.

Éppen ma délelőtt gyűlnek össze a fővárosi és helyi sajtó munkásai a Szent-László fürdőben, hogy a »magyar Bayreuth« létesítési módozatainak megállapítása felől tanácskozzanak, a cikk tehát ma nemcsak érdekes, de kiválóan aktuálisá is vált.

A cikk a következő:

Magyar Bayreuth.

A nagyvárad Rhédey-kertben felállított ékori színpadon előadott Elektra-előadás pompás sikere után repültek szét legelőször a világba ezen szavak: »Magyar Bayreuth« és ki nekik szárnyat kölcsönzött, az Jászay Mari volt. Ma a nagy művész egy magyar napilapban nyilvánítja ki bővebb nézetét a magyar Bayreuth-ról, mely az ő eszméjének köszöni létrejöttét s mely olyan művészeti eseményé fog válni, melynek láthatására a magyar közönség évenként zárandoklatot fog tartani. A tragika, ki a tollat ép oly ügyességgel forgatja, mint a mily meggyőzővé tudja tenni alakját, ezen alkalomból olyan dologról is megemlékezik, mely különösen szívén fekszik: a művészetről, mely oly szent előtte. És a miket ő itt elmond az örökös elégedetlenségről, mely lelkét eltölti a küzdelmekről és gyötrelmekről, melyek közben jellemzése számára a valódiság után kutat, nemcsak a laikusok számára érdekes, hanem tanulságos a művészekre nézve is.

Jászai asszony azon művésznők sorába tartozik, kik a legtöbbet, mivel a színpadon az emberek szívét gyorsabb dobogásra kényszerítik, fukar természeti adományokkal tartoznak elérni, annál nagyobbra kell tehát becsülnünk az ő művészetét, mely azt a harmóniát is létre tudja hozni, melyet mint Jászai gondolja — a Teremtő az ő személyétől megtagadott. A fiatal művész pályára lépőknek azonban szolgáljon az intés gyanánt, a mit a kitünő tragika az érzelmekről mond, melyek az ő lelkét a színpadon betöltik s melyeket ő az előadás érdekében minden áron uralni engedni magamagán.

Ő tanulás közben is mindig az érzelmek valódiságára törekszik, hogy azokba beleélje magát, azokat megrögzítse, hogy valahányszor játszik, mindég úgy tűnjék fel, mintha életében most érezné legelőször ez érzelmeket. — Ebben rejlik a színművészet titka. Mert ha a színész szubjectív érzelmeitől engedi magát befolyásoltatni, nem képes jó alakítást nyújtani. A saját lelkesedése felett is uralkodni kell a művészként, mint Jászai is tette, ki a Rhédey-kerti exotikus előadás alatt, reszketett és minden erejét összeszedte, hogy sirásban ne törjön ki, mely torkát egyre fojtogatta. — Reszketett, mintha egy művészeti templomot szentségtelenített volna meg, mert oly közel érezte magát mint egy álom, egy lehelet, szemben a nappal, mely a lámpafény helyett az őt környező hatalmas természetet bevilágította.

A tetszés azonban és az örvendetes mámor, mely minden arcáról lesugárzott, szívéből, egy imaszzerű óhajt csalt elő, hogy ez a publikum egykor ne lécekből és gipszből készült, de márványból épült színházban üljön. És ezt

a kívánságát ma is ismétli. Azt hiszi, ha Bihar megye ebben a kertben, emelkedő ülőhelyekkel, egy kis görög templomot építene a körünlében, akkor olyan művész emléket készítené, mely nemcsak színelőadásokra, hanem más ünnepségekre is alkalmas lenne. Nem is említve azt, hogy az ünnepi szabad ég alatti előadások a színművészetre egy tisztító tüzet képeznének, melyben az minden nyáron vétkeket, tulszásait és izetlenségeit ismét letisztíthatná.

Mert a nagy művész nem kételkedik abban, hogy a nap az ő collégáira is ugyanazon hatással lesz, mint ő reá, kit a szabad ég látára ájtatos érzelmek vettek erőt.

Ezen értelemben, ha t. i. arról lesz szó, hogy a régi magyar művészetet éllesszük fel magyar előadásokban, mert a mai modern színpadok félig elfelejtett remek alkotások számára nehezen tudnak kaput nyitni, ha arról lesz szó, hogy hajlékot készítsünk olyan darabok számára, melyeket őseink is élveztek már és melyeket kegyelettel kelthetnének új életre, ezen értelemben mi is örömmel üdvözljük a magyar Bayreuthot. — Igy utánoznánk a francia felibres-ek *) törekvéseit, kik a Provence-ban a régi idők dicső emlékeit akarják új életre kelteni. De olyan színházat építeni mint a német Bayreuth-i, annak semmi értelme sincs. Byreuthet egy zseniális német hozta létre, ki ezáltal olyan reformot teremtett, mely az egész zene-világra befolyással volt, sőt azt csaknem átalakította. Nekünk azonban fájda jom, jelenleg nincs Wagner Richardunk, ki maga számára óriási számban tudna barátokat és ellenségeket szerezni.

Ha az antik tragédia különös alkalmakkor bizonyos nagy czélok javára hatalmas néző közönséget tudna is összehozni, bajosan hisszük, hogy ezt évről-évre elérné s minden nyáron egybetudna gyűjteni egy görög színművekért lelkesülő óriási közönséget. Mert olyan naivnak senkit sem hiszünk, ki abban a hitben ringatná magát, hogy a külföldről ép úgy tudnának egykor Nagyváradra a régi görög darabok láttára, hol görög darabok magyar nyelven adatnának elő, mint jelenleg a bayreuthi Wagner-színházba. Nekünk csak egy sikerülhet s a melynek sikerülnie is kell és ez a régi magyar színházat új életre kelteni. Ha ezt a nagyvárad művész-barátok elérik, egy magyar irodalomnak és a nemzeti kegyeletnek csakugyan valódi szolgálatot teljesítenének.

Értekezet a Püspökfürdőben.

Mint már említettük a nagyvárad és budapesti hírlapírók, művészek és műbarátok ma délelőtt 11 órakor tartják a szent-László fürdőben azt az értekezletet, melyen megvitatják azon tervet, hogy az egész ország műértő közönségének anyagi és erkölcsi támogatása mellett mikép lehetne a Püspök-fürdőben egy olyan classicus színpadot létesíteni, melyen évenként legkiválóbb művészeink közreműködésével néhány olyan klasszikus előadást lehetne rendezni, mely az egész ország művelt közönségének érdeklődését ide terelné. A részint már tegnap este vagy éjjel érkezett, részint ma jövő vendégeket a nagyvárad hírlapírók fogadóbizottsága fogadja.

Ay értekezlet fél 10-kor lesz a »Zöldfa« vendéglő egyik külön szobájában. 11 órakor pedig küldöttségileg tisztelegnek az értekezlet tagjai Dr. Schluach Lőrincz bibornoknál, hogy magas pártfogását az ügyre megnyerjék, 12 órakor a közuti vasutal az egész társaság kimegy a Szent-László fürdőbe, hol déli egy órakor bankett lesz a fürdői gyógyépület nagy termében.

Tegnap délelőtt 11 órakor a V. H. O. Sz. nagyvárad osztyála e tárgyban ülést is tartott, melyen a mai értekezlet és fogadtatás közlelbi részleteit határozták meg.

*) A »félibres«-ek egy délfranciaországi irodalmi és művészeti társaság tagjai, kik a régi klasszikus műveket akarják feleleveníteni a provencai római színházban s a Comédie Française tagjaival régi darabok adatnak elő.

Tegnapig a következő urak jelentették be az értekezletre való eljövételüket: Várady Antal, Bartók Lajos, a »Petőfi társaság« elnöke, Abrányi Emil, Bihari Sándor, Szomaházy István, Bobula János fővárosi építész, Kózoda Pál, Kiss József, a »Hét« szerkesztője, Inczedy László a »Magyarország« szerkesztője, Zöldy Márton, Farkas Imre.

Az összes kirándulók délután a 4 órai vónattal visszkjönnek Nagyváradra. Este tiszteletükre diszéladás lesz a szinkörben, hol Verő György »Virágcsatá«-ja kerül színre.

Tegnap este színelőadás után a fővárosi és helybeli írók és művészek a Bazár-éttermében jöttek össze vacsorálni, hol a legfeszitebb hangulatban a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

A nagyváradi iparosok érdekében.

— Munkát a helybeli iparosoknak. —

Szeretjük városunkat úgy feltüntetni, mint az ország egyik olyan városát, a hol az ipar és kereskedelem virul, ki van fejlődve. Tagadhatatlanul Nagyvárad igen jelentékeny ipari gócpontja az országnak, azonban aki közelebről érintkezik az iparos osztályal, meg kell döbbsen azon a hanyatláson, pangáson, a melyet szomorúan tapasztal. Igen nagy a száma azoknak az iparosoknak, akik hetenkint alig dolgozhatnak 2—3 napot, mert nincsen munkája.

Szomorú igazság, hogy sok, nagyon sok iparosoknak kenyér alig van mindég a házánál s családjával már is ki van téve a nélkülözéseknek; ha a tél beköszönt, megérkezik vele az inség is ezekbe a családokba.

Az utóbbi évek nagyobb építkezéseiből igaz, hogy volt az egész városoknak közetett haszna, csak éppen az iparos osztály alig érezte meg az építkezéseket. A vállalatok idegen kezekbe jutottak, akik vagy idegen gyári munkákkal pótolták, vagy idegen munkásokkal teljesítették az építkezéshez szükséges munkálakat.

Jelenleg három nagyobb szabású épület tömb van munkálat alatt Nagyváradon; mindhárom százezrekbe kerül. Az egyik a tűzérkaszárnya, rövid napok múlva készen lesz. Ugy ennél mint a törvényszéki palotánál csupán a napszamosok és kőműves segédek voltak nagyváradiak; a többi munkát mind idegen iparosok készítették.

A honvéd hadapród iskolát pár hét óta építik. A honvédelmi miniszter ígértett tett a polgármesternek, hogy oda fog hatni, miszerint lehetőleg a nagyváradi iparosokat vegyék igénybe a munkáknál.

Az ipartestület elnöke Bertsey György és a kereskedelmi és iparkamara titkára: dr. Sarkadi Lajos együttes buzgalmanak valószínűleg sikerül odaterelni az ügyet, miszerint a kőműves munkán kívül a többi munkákat szakcsoportok szerint nagyváradi iparosok nyerjék el.

Az építés vállalkozó nem zárkózik el, hogy az ács, asztalos, lakatos, mázó és üveges munkákat nagyváradi iparosoknak adja.

Az ipartestület helyiségébe felhívták szakcsoportonként az összes azon szakmabeli iparosokat s bár az iparosok egy része nem ment bele a dologba; minden szakmabeli iparosokból került néhány, aki hajlandó a munkát felvállalni. Az illetők alkalmi szövetkezetté alakultak.

Dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár már intézkedett is, hogy a tervek, egységárok az így

alakult alkalmi szövetkezetek rendelkezésére álljon s ezek alapján megtehessek ajánlatukat.

Igen kívánatos volna, hogy megkapják a tekintélyes összegre rugó munkát iparosaink; ez némi lendületet adna az említett iparágaknak.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Augusztus 28. A megyei nyugdíj bizottság közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeházán.

Szeptember 1. A bihari ezredéves emlékoszlop leleplezése.

Szeptember 1. A megyei kongrua bizottság ülése a vármegyeház kis termében.

Szeptember 1. Ankét Kolozsvárott Bihar megye állattenyésztési ügyében.

Szeptember 2. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 3 órakor.

Szeptember 5. A megyei központi választmány ülése.

Szeptember 6. Biharvármegye közg. bizottságának ülése d. e. 10 órakor.

Szeptember 7. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

Szeptember 24. Katonai lóvásár Nagyszalontán.

Szeptember 25—26. Lóversenyek Nagyváradon.

Szeptember 27. Katonai lóvásár Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és esütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Felhívás az autonómiai központi bizottsághoz.** Tisztelettel felkérem a központi bizottság tagjait, illetve n.-várad-ujváros, n.-várad-velencei, pecze-szőllői, pecze-szentmártoni, új-palotai és bihar-püspöki plébánia ötös bizottságok elnökeit, hogy f. évi június 1-én hozott határozathoz képest a választási jegyzőkönyvek átvizsgálása és a szavazatoknak teljes nyilvánossággal összeszámlálása véget s gróf Batthány József egyik képviselő jelöltünk elhalálása folytán felmerült szükséghez képest, újabb intézkedés iránt f. hó 30-án reggeli 9 órakor a kath. kör. elnöki helyiségében mulaszthatatlanul megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad-Olaszi 1897. augusztus 28-én. Dencs János a központi bizottság elnöke.

* **Kinevezés.** Wagner Béla, a 15-ik Pálffy huszárezred kapitánya, ugyanazon ezred 1-ső osztályának parancsnokává nevezetett ki.

* **Szent Ágoston tiszteletére.** Tegnap délelőtt nagy fényvel ment végbe a szentmise Szent Ágoston napja alkalmából a nagyváradi Orsolyazárda templomában. Az oltárokat szépen feldíszítették a zárda lakói. A szentmisét Pálota László kanonok végezte, megfelelő segédlettel, Makucz Ernő zárdalelkész pedig szép egyházi szentbeszédet mondott. A kis templom zsufolásig megtelt ájtatos hívekkel.

* **Megei nyugdíjbizottsági közgyűlés.** Biharvármegyei nyugdíj bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor tartotta évnegyedes közgyűlését a vármegyeház kis termében. Jelen voltak: Szunyogh Péter alispán, Cziffra Gerő főpénztárnok, Miskolci Árpád főszámvevő, Szász Ágoston, Dr. Popovics György, Faliczky Viktor, Bérczy Imre és Wallner Ödön. A bizottság megállapította a jövő évre az alap állását 204.414 frtban, melyből kiadás 150 frt, a rendelkezési, azaz nyugdíjakra fordítható alap bevétele lesz a jövő évben 64.000 frt, kiadás a nyugdíjakra 22.600 frt. Ezután egy hivatalnokok saját kérelmére f. évi október 1-től 707 frt. 60 kr. évi nyugdíjjal, az elhalt Kvatkovszky György irnok özvegyét pedig 100 frttal nyugdíjazták. Egyébb apró ügyek elintézése után az ülés véget ért.

* **Gyászisteni tisztelet Rulikovszky vértanuért.** A hála és a kegyelet évenként szövetneket gyújt a magyar szabadságharcz idegen martirja emlékének, aki a vad muszka hordákkal jövén be a szabadság pártolásáért vértanu halált szenvedett. Évenként kivégezte-

tése napján felkeresik, habár kevesen azt a sirt a Bonai-kuti temetőben, a hol Rulikovszky Kázmér volt lengyel dsidás százados alussza örök álmait. Tegnap délelőtt 9 órakor a Szent-László templomban a szokásos gyászpompával ment végbe a requiem. A szentmisét Nemeskény Andor plebános végezte, Pálffy Béla és Stollmár Ernő áldozárok segédlete mellett. A templom megtelt hívekkel; ott voltak a többek között Becskay Lajos Bauma Vincze, Déry János, Diósi Ferencz, Mokry János, Mészáros József, Nagy Lajos, Nagy József, Papp István, Serényi Gusztáv, Konvitska Ferencz, Török József, dr. Vári-Szabó Béla, Weisz Károly, Zsirkay Károly, stb. A szépen feldíszített katafalkot Germán Károly »Kegyelet« temetkezési intézete állította fel, Mokry Jánosnak, a 48-as párt zászlótartójának segédkezése mellett. A ravatalra egy lelkes honleány: Kóta Mariska kisasszony diszes koszorút küldött, a melyet Mokry János a gyászisteni tisztelet végeztével kivitt a Rulikovszky sírjára. A requiem magasztosságát nagyban emelte s a szintársulat férfikarának éneke; a »Hymnus« megkapó szépen adták elő. — Ugy a szives közreműködők, mint a kik jelenlétükkel lerótták kegyeletüket a vértanu iránt, fogadják a rendezők hálás köszönetét.

* **A legtöbb adót fizelők.** A városi adóhivatal összeállította a névjegyzékét azoknak, a kik Nagyváradon a legtöbb adót fizetik. A névjegyzéket közszemlőre teszik ki s aztán az esetleges felszólamlásokkal együtt fogja az igazoló választmány tárgyalni.

* **A táborig püspök gyásza.** Dr. Belopotoczky Kálmán, táborig püspök, nagyváradi kanonokot mély gyász érte. Édes anyja, özv. Belopotoczky Lajosné tegnap éjjel Rózsahegyen jobb létre szenderült. Aki ilyen fiat nevelt az egyháznak és hazának, áldott annak emlékezete. Lelkének adja meg Isten a megérdemelt jutalmat. A püspök urnak fájalmát pedig enyhítse az őszinte részvét, melyet gyásza iránt tanusít a monarchia katolikus társadalmának színe, java.

* **Kiszolgált altisztek érdekében.** Többször előfordult, hogy igazolványos altisztek, kik bizonyos számokra fenatartott nem állami szolgálati állást nyertek el, csak később tudták meg, hogy a katonaságnál eltöltött éveik új állásuk nyugdíjába nem számítatik be s így érzékenyen csalódtak. — Ennek megállása végett most a miniszter felhívja a törvényhatóságokat, miszerint a pályázati hirdetményekben ezentul jelöljék meg, hogy a kiszolgált altisztek eddigi szolgálati évén befognak-e számítani vagy sem?

* **A háziezred a manőveren.** A mai derék József bakáink tegnap hajnalban 3 óra 30 perczkor marsoltak el Radna-Lippa felé a nagygyakorlatokra vidám zenészó hangjai mellett. Pár percz múlva követte a vele egy brigáddhoz (33-ik) tartozó 39-ik Alexis gyalogezred. S ezeket a kocsik végtelen sora a Proviant tiszt kommandója alatt, megrakva száz és száz ládával, a melynek nagy része nem is látja egy hamar Nagyvárad városát, mert a 37-ik ezred első zászlóalja Radna-Lippáról Temesvárra marsol s ott bevaggonirozva egyenesen Boszniába megy a directió. Az első zászlóalj első és második százada Livnó-ban lesz elhelyezve, melynek parancsnoka Cruko kapitány az első század parancsnoka lesz. A második század parancsnoka Kaempff Róber kapitány; századtisztek: Balogh Sándor Dobák Géza főhadnagyok: Estvel Jenő, Böhm István, Binder Jakab hadnagyok.

A 3-ik és 4-ik század Mostár-ban lesz elhelyezve a »Nord Lager«-ben. Az egész zászlóalj

parancsnoka Schmiéd Pál őrnagy, a 3-ik század parancsnoka Pankievics, a 4-ik század Kellivoda Győző kapitányok. Zászlóalj-segéd-tiszt: Reiber Győző hadnagy, századtitest: Wenderinszky Pál, Ghika Iván főhadnagyok, Gratzler és Marek hadnagyok.

* **Eljegyzés.** V i z v á r y Mariska kisaszszonyt, a budapesti »Nemzeti színház« kedves fiatal művésznőjét, ki alig pár hete vendégszerepelt Nagyváradon, tegnapelőtt jegyezte el a budapesti »Vigszínház« tehetséges művésze T a p o l c z a i Dezső, ki ezelőtt hosszú ideig Debreczenben színészkedett. A vőlegény a zsidó vallásból nem rég keresztelkedett ki a kath. hitre.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Említetük már, hogy dr. *Bulyovszky József* polgármester felkérte a főispánt, miszerint a színház építése tárgyában rendkívüli közgyűlést hívjon össze, a melyen a színházépítés és a Bazárszoros kiszélesítésének ügyét kitűzzék a szeptemberi rendes közgyűlésre a mely ily módozatok mellett érdemlegesen határozhat. A főispán augusztus 31-ére összehívta a rendkívüli közgyűlést a következő értesítéssel:

Valamennyi bizottsági tag urnak.

A főutca, ugynevezett Bazár-szoros részének kiszélesítése a Fő-utczáról párhuzamos utca nyitása s ezekkel kapcsolatosan az állandó színháznak a Bémer-téren leendő felépítése tárgyában beadott tanács, illetve szakbizottsági előterjesztések tárgyalása végett Főispán ur Ö M é l t ó s á g a f. évi *augusztus hó 31. napjának d. u. 3 órájára* rendkívüli közgyűlést összehívását rendelte el.

Van szerencsém ezen közgyűlésre bizottsági tag urat tisztelettel meghívni.

Nagyvárad, 1897, augusztus 26.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

* **A nagyvárad honvédek Bicskén.** Mint tudósítónk írja, a nagyvárad 4 sz. honvédegysége tegnap délután Zsábokról Bicskére érkezett, hol szeptember elejéig fognak táborozni. Budapesten is átmentek a mi bakáink, hol a Ferencz József hid mellett nagy dísz defelé volt Bernolák Károly tábornok és Forinyák Gyula altábornagy előtt. A tatai hadgyakorlatok területén lévő összes községeket egymással és Tatával telefonnal kötötték össze. — Eddig még nagyobb strapájuk nem volt a bakáknak, tulajdonképen kemény napok csak szeptember első napjaiban kezdődnek. A sok katonaság egybegyűlése folytán a vidéken az élelmi szerek ára megrágt.

* **A piaristák jubileuma.** Jövő hónapban lesz 300 esztendeje annak, hogy a piaristák (kegyes tanítórind) alapítójuk kalazanti szent József sikeres működése példáján indulva, a tanítással foglalkoznak. 1597 szeptember havában nyitlak meg ugyanis VIII Kelemen pápa beleegyezésével az u. n. kegyestanítórind iskolák. Azóta a rend csaknem egész Európa és Amerikára kiterjeszkedett, úgy, hogy jelenleg már 120 társháza van 1875 taggal, kik évenként 43.000 tanuló nevelnek fel.

* **Névmagyarosítás.** S c h w a r c z Jakab nagyszalontai lakos úgy maga mint Riza, Lajos és István gyermekei belügyminiszteri engedéllyel nevüket »Somló«-ra változtatták.

* **Építés vasárnap, ünnepnap.** A hadapród iskola építését lázas gyorsasággal eszközli a száz és száz munkáskéz, mert még ez évben szeretnék fedél alá vonni a háromemeletes főépületet a többi épületekkel együtt. A honvédelmi miniszter értesíti Nagyvárad városát, miszerint a belügyminiszterrel egyetértőleg megengedték, hogy a hadapród iskolát vasárnap és ünnepnap is építhessék s a szükséges

anyagokat szállíthassák. Az engedély az építkezés egész tartamára: a jövő év augusztus hónapjáig szól.

* **Kisajátítási tárgyalás.** A Sebes-Körözs vízszabályozó társulat által építendő u. n. Kutas, Csentei és Szakáli-belvíz levezető csatornák céljaira Pusztas Told és Körösszegapáti községek határában elfoglalandó földterületekre a törvényes kisajátítási eljárás jövő hó végén fog megtartatni, fentnevezett két falu község házában. Az érdekelt birtokosok száma mintegy 200.

* **Szerencsétlenül járt honvéd.** Katonáknál ritka az olyan szerencsétlenség, amilyen Lugoson történt. Az ottani honvédszázalj egyik gyakorlata alkalmával ugyanis az egyik legény hangos kiáltással zuhant a földre. A mellette álló társa az arczához kapott, mely merő vér lett. Az elesett legényt fölemelték a földről. Az arczát elborította a vér. Kutatták a szerencsétlenség okát s meg is találták. A szerencsétlen honvéd ugyanis nem jól csapta el a puskas zárdugattyuját, a mely a töltényverőt az arczába csapta és oly szerencsétlenül, hogy mind a két szemvilágát elveszítette. A másik katona sérülése nem súlyos.

* **Vasuti kaland.** Epen megindult a vonat, a mikor az utolsó pillanatban felszállott egy fiatal hölgy. Az új utas szinte ledől az ülésre, a sietség teljesen elfárasztotta. Alig hogy egy kissé megpihent, regényt vett elő és olvasni kezdett. A regény tárgya meglehetősen borzalmas volt: Vasuti rablás. A vonat egy másodosztályú fülkéjében embertelen módon gyilkoltak meg egy nőt. A gyilkos kiszakítá az áldozat füleiből a fülbevalókat stb. stb. A fiatal hölgy nem volt nagyon félnék. de végre is ilyen borzalmasságok megviselik a legerősebb idézetet is. Valahogy felcsodott a regény hatásának nyomása alól, észre vette hogy tulajdonképen maga utazik. Csak egy férfi ül a fülke másik sarkában. A mint most jól szemügyre vette átitársát, azt a kellemetlen felfedezést tette, hogy az folyton reá néz és igen zord arczot vág. De mi baja lehet annak az urnak ő vele? Hirtelen felugrik az utitárs és nagy zavarral iee-oda tekint, majd közeledni akar a hölgy felé. A fiatal nő rémülve gondol a regény tárgyára és szinte látni véli azt a borzalmas véget, a mely éri. Az utitárs most zsebébe nyul, vajon nem pisztolyt tört vagy más öldöklő szerszámot akar onnan előkeríteni? Végre egészen hozzá lép a férfi és megszólítja.

— De kérem, mit akar tőlem sikolt fel a nő?

— Ej csak nem ijesztettem meg kérem? Igen sajnálom' mentegetőzik a férfi. De látja kedves kisasszony a legközelebbi állomáson le kell szállnom és így a kalapomra szükségem van. A kisasszony pedig a mint belépett, mindjárt ráült a kalapomra!

* **Két jómadár.** A nagyvárad rendőrség két jómadarat kerített tegnap kézre. Szőkevények még, pedig Békéből ugrottak meg, hol rosz fát tettek a tüzre. Loptak sok mindent össze s mielőtt elfoghatták volna őket megszöktek. Váradon elotgta őket a rendőrség s most legközelebb mind kettőt haza fogják küldeni illetősegi helyükre. A rendőrségnél beismerték, hogy lopás miatt szöktek meg.

* **Össze fogdosott koldusok.** Tegnap szombat volt, tehát a koldulás napja. Ilyenkor beözönlik a környék összes koldussa, és pünyosják a várad közönséget, kinek sajnos, anélkül is annyi a koldusa, hogy felét sem képes el tartani. A rendőrség nappali razziaát tartott s összefogott egy csomó koldulót, kiknek legnagyobb része épkezü és éplábu csavargó. Hétfőn rebbentik széjjel a lehorgasztott orru madarakat, kik annyira áhitoznak a nagyvárad rézgarasokra.

* **Egy felsőbb kereskedelmi iskolai tanuló a közelgő tanévre korrepetitornak ajánlkozik elemi vagy polgári iskolai tanuló mellé szerény feltételek mellett.** Bővebbet a kiadóhivatalban.

... **Korrepetitornak,** esetleg nevelőnek ajánlkozik egy IV. éves joghallgató, szeptember 1-től kezdve. — Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Iskola idényre leánykák és fiúk részére, carlsbadi cipők, kalapok, füv ingek, gallér és kézelők, nyakkendők, kesztyűk, harisnyák, zsebkendők, esőernyők valamint vaságyak. Paplanok, matraczok, szalmaszűk s t b. Legnagyobb választékban s legolcsóbb árrban Fábry Testvérek áruházában (fő-utca Rimanóczy ház) szerezhető be.

Vidéki szülők figyelmébe. Özvegy úri nőnél a jövő tanévre egy-két leány- vagy fiúgyermek teljes ellátásra elvállaltatik jutányos ár mellett. Zongora is áll rendelkezésre. Czim: Apácza-utca 389. szám.

Az eladott feleség.

— Hét forint egy asszony. —

Nem mindennapi vásár esett meg Szatmárvármegye egyik községében, melynél az eladó és vevő szerepét egy-egy férfi vitte, az adás-vétel tárgyát pedig egy asszony képezte, a kit a férje hét forintért adott el, a mi ellen az asszonyság legkevésbé sem tiltakozott.

Az eladó egy kohómunkás, a kinél egy erdőőr lakott. Utóbb beleszeretett a kohómunkás szemrevaló feleségébe, a ki urától elváltan élt, de hogy törvényesen is elváljanak, abba férje sehogy sem acart beleegyezni. A kohómunkás azután megvette az asszonyt. Leitatta először a férjét és ilyen állapotban megvette tőle 7 forintért a feleségét, és hogy a vásárnak annál nagyobb legyen a nyomatéka, a következő kötelezvényt írták alá:

Kötelezvény: Alulírottak személyesen bizonyítják, miszerint f. évi. április 5-én megesküdtött feleségemet eladom 7 frtért M. A. magyar királyi erdőőrnek azon feltétellel, miszerint nekem többé sem testemnek sem lelkemnek nem kell. A lakás és veteménymagot megosztjuk. Továbbá minden hónap 3-án a lakásért én, M. A. erdőőr 2 frtot, azrz két forintot fizetek F. J.-nek. Kikötöm azon pontot, hogy ha esetleg bármi kis bántódásom lesz, akkor bármely bíróság által beperelni lehessen.

Következnek ezután az aláírások, 2 tanu előttemezése mellett, a kötelezvény hátán pedig a kohómunkás elismeri, hogy 7 frtot, mint felesége árát megkapta.

Vasuti szerencsétlenségek listája.

Egy bécsi lap egybeállította azon vasuti katasztrófák listáját, melyek július óta előfordultak. Ezek a következők:

Julius 12. Vonatösszeütközés Gjentoffe mellett 40 halott, 60 sebesült.

Julius 13. Összeütközés Komotan és Karlsbad között. Egyetlen sebesült sincs.

Julius 17. Tarbes mellett a vonat a folyóba zuhant, 11 sebesült, 3 életveszélyesen.

Julius 22. Vonatkisiklás Szint-Georges mellett 3 sebesült.

Julius 27. Összeütközés Arcadillo (Spanyolország) 13 sebesült.

Julius 31. Vonatösszeütközés Saint-Pölten mellett 1 halott, 4 sebesült és Salzburg közelében ugyanaznap, 1 halott, 2 sebesült.

Augusztus 6. Összeütközés Budweis mellett 14 súlyos sebesült.

Augusztus 8. Összeütközés Como mellett 26 sebesült.

Augusztus 10. Vonatkisiklás Pilsen mellett. Nincs sebesült.

Augusztus 15. Összeütközés Leubersdorf mellett 9 sebesült. Ugyanaznap Hamburg közelében vonatösszeütközés 4 halott, 29 sebesült.

Augusztus 17. Vonatkisiklás Bozen mellett 1 halott, 2 sebesült.

Augusztus 21. Összeütközés Freilassing mellett 2 halott, 7 sebesült.

Ezen idő alatt Magyarországon is történt az egeresi egy nagyobb, és több kisebb katasztrófa, de emberáldozatot egyik sem követelt. Ambár jól tudjuk, hogy elég nagy a gond és óvatosság, mégis sokaljuk ezt a hosszúságú listát, mely csak másfél hónapi időt ölel fel.

MULATSÁG.

Szüreti mulatság. A nagyváradai iparos ifjak önképző egylete mint az előző években úgy az idén is zártkörű szüreti mulatságot rendez, a Fekete Sas nagytermében. A rendezőség már két hét óta buzgólkodik s minden lehetőt megtesz arra nézve, hogy a mulatság minél kedélyesebb legyen. A meghívókat a napokban bocsátják ki. A mulatság október 2-án lesz megtartva.

TANÚGY.

A női kereskedelmi iskoláról.

A női kereskedelmi tanfolyam, mely a nők önállóságát biztosító intézmények között a legpraktikusabb, mert nem csak kenyérkeresetet biztosít, hanem a háztartásban megszámíthatatlan előnyököt hozó tanulmányokat nyújt; mely nem távolítja el a nőt a házi tűzhelytől, hanem kevés összefüggésbe hozza, a mennyiben úgy a szülőknél, mint későbbben férjének hű és odaadó támasza lehet, hatodszor nyílik meg f. é. szeptember hó 16-án délelőtt 11 órakor.

Öt évi működésére önérettel, megnyugvással tekinthet vissza. Kikerült növendékei állandóan működnek egy-egy üzletben a főnök urak teljes megaláztatása sőt elismerése mellett, sok leány vált edes atyjának jobb kezévé, sokan pedig gyakorlati szellemet vittek a háztartásba szülőiknek nagy öröme.

Nem mint a férfi riválisai lépnek fel, hanem mint annak segédje, szerényen, kevés igényvel kívánják tehetségeit és tudásukat érvényesíteni és a ki ezt eddig igénybe vette nem csalódott.

Azon reményben, hogy úgy a szülők jól felfogott érdeke, mint a kereskedő urak erkölcsi támogatása a női kereskedelmi tanfolyam IV. ciklusát is életbe fogja léptetni:

van szerencsém a nagyrédmű közönségnek tudomására hozni, hogy a beiratások f. é. szeptember hó 13, 14 és 15. napjain, mindenkor délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig a községi polg. leányiskola helyiségében (Korona-utca) eszközöltetnek.

Tandij egész évre 50 frt, beiratási díj 2 frt, A beiratási díj és a tandij fele a beiratáskor, másik fele 1898. évi február hó 1-sején fizetendő le, a szülők indokolt óhajtatására a tandij havi 5 frtnyi részletekben is fizethető.

Teljes tandijmentességet nem nyerhet senki, de legalább jeles bizonyítvánnyal bíró és szegénységét okmányokkal igazoló növendékek a második félévi tandij fizetése alól felmenttetnek, ha első félévben szorgalmuk és jó magaviseletükkel arra érdemesekké lettek.

Felvételt csak olyan növendékek nyerhetnek, kik 14 életévüket betöltötték a négy polgári osztályt elvégezték, vagy 2 osztályu bizonyítvány mellett felvételi vizsgálatot tesznek. A felvételi vizsgálatnak tárgyai: magyar nyelv, számtan és földrajz; annak díja 5 frt.

A tanfolyam csak abban az esetben nyílik meg, ha arra elég jelentkező lesz.

Szövegi és írásbeli felvilágosítást zsviesen ad. Nagyváradon 1897. aug. 27.

Rechtne Bauer Zsófia.
igazgatónő.

Iskolai értesítés.

Az ágost. hitv. ev. 4 osztályu elemi fiúiskolába a beiratások szept. 1-én veszik kezdetüket, még pedig d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig. 6-án isteni tisztelettel lesz megnyitva a tanév. Tandij ev. növendékeknek 2 frt. másoknak 4 frt. Beiratási díj az elsőosztálybelieknek s más

iskolákból jövőknél 50 kr. Minden gyermek fejéenként a tanítói nyugdíjalapra a törvény értelmében 15 krt fizet, egyetemes egyházi célra pedig mint egész évi illetéket 30 kr. Tudatom továbbá azt is hogy egyházunk nem csekély áldozattal egészen új, a modern igényeknek megfelelő padokkal szerelte fel az iskolát.

Nagyvárad, 1897 augusztus hó 30-án.

Dr. Péchy Károly.
isk. székélnök.

SZÍNHÁZ.

Tompa Kálmán jutalomjátéka.

— A lyoni postarabló.

A nagyváradai színtársulatnak kétségen kívül egyik legtöbb oldalu és legtehetségesebb tagja: Tompa Kálmán egy színdarabos látványos darabban vette ki tegnap jutalomjátékát. A darab olyan, hogy a főszerepet eljátszani nem könnyű feladat, mert a színész fizikumának összes erejét igénybe veszi s rendkívül kimeríti. De már ehhez hozzá vagyunk szokva, hogy Tompa nem riad vissza a fáradságtól, ő képes 5 estén egymásután játszani anélkül, hogy fáradtság venne rajta erőt. Tegnap felléptében, hol a Lesurque polgár és Dubosc feyencz kettős szerepét adta, szintén nem hazudtolta meg magát s fáradszó nehéz szerepét oly bravúros alakításban mutatta be, hogy ezzel még jobban beigazolta azt, miszerint a művész, a parnassus oly magas fokon áll már, hogy a vidéki színészek sorában a legelső közt is első. Tisztelői sok-sok tapsal, egy virágcsokorral és egy zöld babérkoszoróval jutalmazták meg, a nagyváradai bohémnek nevében pedig Halász Lajos a 3. felvonás végén a színpadon közt egy nemzeti szallagos koszorót nyújtott át az ünneplőknek.

A többi szereplők közül különösen Pintört kell ki emelnünk, ki fenomenális maszkiájával töröl-metszett zsvány humorával sok derűtséget lopott be a borzalmasságokkal telt darabba.

A társulat új hősnője. Az eltávozott P. Adortán Berta helye jelenleg üres. A társulat ujjonaun szerződöttetett hősnője Fáy Szeréna, csak a jövő hó 17-én fogja elfoglalni állását. Ez alkalommal valószínűleg a »47-ik cikk« című dráma fog színre kerülni. Fáy Szeréna rokonszenves egyénisége, azt hisszük csakhamar feledtetni fogja Paulayné.

A jövő heti műsor. Szerdán megkezdődik az idei szezon utolsó hónapja, melyet Leszkay minél jobban élvezetesebbé kíván tenni azon közmondásnál fogva, hogy »végén csattan az ostor« no meg azért is hogy minél jobb emléket hagyon maga után jövő év májussáig.

Hétfőn tulajdonképpen az orfeumba való »Csak párosan« kerül színre, melyet pedig sokkal jobb lenne skartba tenni, mert publikumot nem fog vonzani a színházba, mint nem igen vonzott első előadása sem. Kedden a társulat kitűnő hangu tenoristája Déry Jenő veszi ki jutalomjátékát »Szép Galaetha«, és a »Pajkos diákokban«, mely a közepén meg lesz spékelve egy kis szintén egy felvonásos színművel, »A legénybucsu«-val. Ez a három darab bizonyára telt házat fog eredményezni. Szerdán Herczeg Ferencz legjobb darabja, »A dolovai nábob leánya« kerül színre, melyben Szendrinek mint Bilitzky kadétnak kitűnő alakítása van. Csütörtökön Balla Kálmán, a társulat logtehetségesebb és legrokonszenvesebb tagjának lesz jutalomjátéka a »Fokról-fokra« című vígjátékban. Pénteken a bihari agg költő, Dobsa Lajosnak »Dobó Katiczá«-ja kerül színre. Szombaton pedig a társulat utólérhetlen komikusának, Kövessy Albertnek egy új és lokális darabja, »A nagyváradai varrólányok« címmel, mely egyszersmind jutalomjátéka is lesz, s így bizonyos hogy e sok vonzóval Kövessy biztos teltházra számíthat.

Vasárnap, a budai nyári színikör alig egy-két hetes színdarabos ujdonsága jön, mely a világhírű párisi rémregényíró, Ponson du Terrailnak legnagyobb honi alakját, Rocambolet, a párisi csavargót viszi színpadra, ki több, mint 70 kötetten át gyönyörködtette a 40 és 50-es években a párisiakat s magyarra lefordítva a rémregényekre éhes magyar publikumot is. A látványos darab számos képből áll, melyek a karzati közönség előtt különösen tetszést fognak aratni.

Leszkay társulata télen. Aradon már készülnek a jövő téli színiszezonra. Leszkay András a tegnapielőtt tartott színiügyi bizottsági ülés elé terjesztette a társulat névsorát, a melylyel a jövő télen Aradon szándékozik játszani. Összevissza nem sok változás lesz a most nálunk játszó társulatban. A női szereplők között látjuk Fáy Szerénát, aki bizonyára sokban fogja emelni a drámai előadások színvonalát. Az színiügyi bizottság elé terjesztett névsor a következő:

Nők:

Ámon Margit, opera és népszínmű énekesnő, Bácsné Julia, társalgási és vígjátéki anya. Bíró Anna, segédszínésznő. Fáy Szeréna, drámai hősnő és szende. Horváth Paula, szoubrett és vígjátékszende, Lubrinez Julia, drámai anya. Mészáros Gizella, naiva. P. Szép Olga, naiva és szende. Ron-tay Boriska, operett és népszínmű énekesnő. Székely Irén, opera, operett és népszínmű énekesnő. Szláma Vilma, segédszínésznő, alt énekesnő. Tolnainé Hermin, anya és komika.

Férfiak:

Bács Károly, apa színész, Csátár Győző, opera operette bariton, Déry Jenő, opera, operette tenor, Hegyesi Gyula, naturburs, komikus. Keszler Ede, hős és jellem-színész. Kövesi Albert, operette buffó és komikus. Polgár Károly, bonvivánt és társalgási, Pesti Kálmán, segéd szerelmes és társalgási. Pintér Imre, opera, operette és népszínmű bariton. Szendrey Mihály, társalgási-bonvivánt, intrikus. Tompa Kálmán, hős és lírai szerelmes. Tizenkét kardalos, és tizenkét kardalosnő. Krüger Károly, vezetése alatt 23 zenész. A karnagy: Müller Ottó. Rendezők: Bács Károly, Kövesi Albert, Polgár Károly, Pintér Imre, Tompa Kálmán.

Heti műsor.

Hétfő: Csak párosan.

Kedd: Szép Galaetha. Legénybucsu. Pajkos diákok (Déry Jenő jutalomjátéka.)

Szerda: A dolovai nábob leánya.

Csütörtök: Fokról-Fokra, (Balla Kálmán jutalomjátéka.)

Péntek: Dobó Katicza.

Szombat: A váradai vaaróleányok. (Kövessy Albert jutalom játéka)

Vasárnap: Rocambolet, a párisi csavargó.

S P O R T.

A nagyváradai lóverseny. A jövő hónapban megtartandó őszi lóverseny sikeresnek ígérkezik az idén. Eddig a következőket sikerült megtudnia, a résztvevők közül. Ifj. Tisza Kálmán, Örley Kálmán, Beöthy Pál, Bárány Könyögartern Hermann, Kiss Ernő. Ezekon kívül, még rengeteg új lovas lép a tulfra az elsőségért. Ezekből is látható már, hogy az ideai lóversenyek, minden tekintetben tul fogják haladni az előző években rendezetteket.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: Fráter Imre.

1439. Irimie Gavrilla — Irimie Tógyer s. t.
1449. Czárán Géza s. t. — Kinczig János és neje.

1578. Gyinga János s. t. — Boár Algye Juon s. t.

1908. Kinczig Terézia — Kreisler Ferenczné
1801 Blidár Petru s. t. — Blidár Flóra s. t.

Előadó: *Dr. Marienescu Athand.*

1461. Varga József — Varga Juliána.
1481. Séprényt Imre — Gombos Juliána.
7488. Dénes János — Adorján Katáli.
1506. Kiss Károly — Pontélli Ilona.
1511. Henegár Flóra — Guga Mária.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

1474. Sveda Gusztáv — Szunyogh Zsigmond.

Előadó: *Bocz Géza.*

1412. Herlet Gyula s. t. — Feldheim Izrael.
1429. Bányai Sándor és neje hagyatéki ügye.
1330. Hatkó Job és neje hagyatéki ügye.
1441. mehelean Onnez és neje hagyatéki ügye.
1548. Pollák Salamonné — Steiner Dávid.
1691. Dohányos István hagyatéka.

Előadó: *Molnár Géza.*

2172. Szabó Sándor közokirat hamisítás.
2248. Toma Petru s. t. hatóság elleni erőszak.
2249. Belle János gondat. ok. súlyos testi sértés.
2291. özv. Beck Menyhértne vétkes bukás.
2299. Blázs Gavrilláné s. t. becsületsértés.
2300. Ranka Izsáj becsületsértés.
2202 Pap Izsáj súlyos testisértés.
2203. Argyelan Gyergye lopás.
2230. Bodrozsán Steva s. t. lopás.
2240. Kohn Dávid rágalmozás.
2242. Kráusz Jakab rágalmozás.
2243. M. Nagy Sándor s. t. rágalmozás.

Előadó: *Urbán Adolf.*

2223. Pikó Ferencz magánokirat hamisított.
2262. Goldstein Jenő sikkasztás.
2297. Binkies Juon s. t. hatóság elleni
2231. ifj. Rábi István s. t. könnyütestisértés.
2232. Gzugya Anna. rágalmozás.
2394. Sztán Pável lopás és lopás kísérlat.

Előadó: *Dr. Jánosy Károly.*

1775. Miskolczy Andrásné hagyatéki ügye.
1760. Miskolczy Andrásné hagyatéki ügye.
1853. Vettezah Antal — Pethő Kálmán.
1854. Vettezah Antal — Pethő Kálmán.
1648. Popa Popovits Juon hagyatéka.
1863. Popa Popovits Juon hagyatéka.
1810. Mácsi Miklós Mácsi Lázárné.
1881 Szentgyörgyi Miktós s. t. — Lázár Mór.
1886. Fülöp Péter — Kiss Tógyer.
1893. Vagner József — Biener Hermina.
7898. Kacsora Péter — Friedmann Zsigmond.

IPARÜGY.

Az ipartestület előljárósági ülése.

— Augusztus 28. —

A nagyváradi ipartestület előljárósága f. hó 26-án Bertsey György elnöklete és Gerő Armin iparhatósági biztos ur jelenlétében ülést tartott, mely rendes havi ülésében, a következő ügyek tárgyaltak.

A július havi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a pénztári jelentés olvastatott, mely szerint július hónapban befolyt:

Tagsági díjban	187 frt — kr
Belépési díjban	55 frt — kr
A jótékonyági alapra	49 frt 90 kr
Szegődés szabadtásból	21 frt 90 kr
A testületi házból	703 frt 15 kr
Szálló bevétel	67 frt 50 kr
Június havi maradvány	1479 frt 23 kr
összesen:	2563 frt 39 kr

Kiadatott:	
Személyi járandóságra	169 frt 99 kr
Világítás és szerelés törlesztésre	13 frt 44 kr
Előre nem látottakra	45 frt — kr
A menházra	5 frt — kr
Aggok élelmezésére	35 frt 30 kr
összesen:	318 frt 73 kr

A pénztári maradvány augusztus hóra 2214. frt 66 kr.

Az elnöki jelentésben felsorolt intézkedések és eljárások nevezetesen; a menház és szálló kezelés és rendjének vizsgálatát kitüntető mindenkben kielégítő eredmény, valamint a

testületi pénztár vizsgálata jóváhagyólag tudomásul vétettek.

Pénztárnoknak Mészáros József előljáró az előírt ovadék letétele mellett egyhangulag megválasztott.

A honvéd hadapród iskolánál felmerülő ipari berendezési munkálatoknak a helybeli iparosok részére leendő megszerzése körül tett szíves közbenjárásért valamint az iparosok helyzetének javítása iránti érdeklődéséért a polgár mester urnak egyhangulag köszönet szavaztatott.

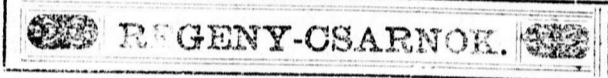
Dr. Sipos Árpád, Kugler Albert uraknak az iparos menház javára tett adakozásokért, valamint Szedlarikné Dudinszky Anna urnő női ipariskola tulajdonosnak két iparos leánynak a házi és női ipari munkákban leendő ingyen oktatásáért szintén köszönet szavaztatott, a két díjmentes helyre Szepevár Etelka és Czeripp Jolán iparosok leányai lettek ajánlatba hozva.

Az ipartestület takarékpénztári kölesön tartozásából 2000 frtot törlesztett és a még fennálló 16000 frt tartozás három havi kamata is kifizetett.

Haminszky István szolgálatképtelen beteg másod szolgának fizetése három hó tartamára folyósított és helyettesítse engedélyeztetett.

Friedmann József beteg szabó iparosnak, a Fábán féle alápból 5 frt. kiutaltatott

Felkéretett az előljáróság, hogy a Leszkay András szinidazgató ur által a menház alapja javára engedélyezett jótékony czélú előadás sikerének biztosítása czéljából közösen közre működve rokonaik és barátait is megnyerni szíveskedjenek.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irta: **ROVETTA G. Ford. S. J.** 9.

Egy napon a midőn éppen Stechetti szerelmes verseiből olvasott fel neki a gróf, egyszerre csak felkiáltott, hogy ez a költemény gyönyörű, és azzal folytatta, hogy ám a grófnő is szép és szőke, és hogy ő már régóta szerelmes belé.

Elza meghallgatta őt, és legkevésbé sem lett haragos, de úgy tetette magát, mintha nem hinné hogy az ifju komolyan beszél.

Praudino megismételte a rohamot, most már érthetőbben; de úgy látszott, mintha a grófnő hirtelen elvesztette volna eszét, és semmit sem értene meg. Erre az ifju rezketve ismételte neki, hogy szeriti őt, ő pedig azt válaszolta, hogy — hazudik. Eriprandó elmondta neki, hogy szerelmes volt belé még mint gyermek és könyörgött, hogy legyen jó hozzá.

Miután Eriprandó így fel robbantotta a bemkát, miként a katona a lüporfüst szagára, egyszerre nőni érezte bátorságát. Közelebb huzódott hozzá, s megfogta kezét, a grófnő azonban ezl nem akarta megengedni, visszahuzódott véde magát és igyekezett megszabadulni az ifjutól, de még is az lett a vége, hogy a középutat választotta, egyik kezét elhuzta ugyan, de a másikat átengedte örült csókjainak.

És Ariberti ismételte, erősítgette, hogy a grófnő őt a világ legbobboldogabb emberévé tenné, hogy ő a grófnő békés életét, nyugalomát lelkiismeretét, nem akarja megzavarni; hogy ő csak egy szót, egy mosolyt kér tőle, és azután ismét hallgatni fog, aminél hallgatott már évek óta. Csak egy kis részt kér szívében, csak gondolataiba fogadja be őt, ő lelkének birására törekszik, mert az a forró szenvedélyes szerelem, melyet iránta érez, magasztos, tiszta mint az arany, melyet a lüz megtisztít, de fel nem emészt.

A következő napon eső volt és a séta elmaradt. De mégis találkoztak. Eriprandó gróf elment meglátogatni a grófnőt, kit épen a nappali szobába talált apró szövétdarabokat himezve, melyekből idővel egy szőnyegnek kellett volna lenni. Ezen szőnyeget bátran lehetett volna összehasonlítani, Penelope híres vásznával nem azért, mert a grófnőnek várnia kellett valakire, hanem mert imádóinak mindigike csak addig volt mellette, míg szerelme tartott.

A nappali szoba a földszinten volt, olyan átjáró féle két szemközti fekvő üveg ajtóval egy egyszerű asztalal és két vagy három nádszékkal. Az egyik ajtó a kertbe vezetett és vele szemközti a kertben egy borstyánnal és vadszőlővel sűrűen befutott lugas volt, a másikon át pedig a kis villa konyhakertjébe lehetett menni. Egyhangu esős ősznap volt, egyetlen kék pont sem látszott az égen, mely az egymásra torló, dő hőmpölygő felhők tömegétől állandóan szürke maradt.

Ugy tünt fel mintha az eső egyenesen lassan csorgásával egészen elzárta volna világtól a kis szobát mely előtte a fű és a falevelek az esővíztől még sötétebbnek látszottak. Az eső, a félhomály a menydörgés távoli moraj kedélyi lehangoltságot, mondhatni somoruságot idéztek elő és csak annál kívánatosabbá tették a nyugodt bizalmas beszédet.

«Tudja gróf ur. — ma éppen nem vártam önt ebben a zivatarban»

«Amikor hazulról eljöttem az ég kiderülni látszott.

«Valóban?»

És a grófnő emellett úgy nézett rá, hogy az ifju elpirult, most tüstént észre vette, hogy valami ostobaságot mondott. Különbben valahányszor Elzánál volt mindig, olyan nehézkesnek, olyan zavartnak érezte magát, hogy nem volt képes önmagán uralkodni.

«Tegnap este levelet kaptam leányomtól.»

«Jó híreket?»

«Igen nagyon jokat.»

«És hogyan találja magát ott.»

(Az ifju Cecilia grófnő, — annyjára való tekintettel nevezzük így — egy D'Abalé nevű ügyvédhez ment nőül Maremmábs, s nevezett tartományi főnök-helyettes volt.)

«Nem valami jól, és ha vejem valami más állást nem kap, úgy ő vissza jön hozzám és nálam marad.»

Ezen hirre mosolygott Ariberti, — de összeszorított fogakkal.

«Üdvözölteti önt is.»

«Ezer köszönet érte, grófnő.»

(Foly. köv.)

TÁVIRATOK

Orosz-Francia szövetség.

Budapest, augusztus 28. (Saj. tudós. táv.)

Az összes francia lapok tudni vélik, hogy Péterváron, a két hatalom között védelmi szövetség jött létre. — Vannak olyan lapok is melyek határozottan véd és dacz szövetségről beszélnek.

A román király Stambulban.

Budapest, aug. 28. (Saját tudósítók táv.)

Károly, román király fogadtatására Konstantinápolyban nagyban folynak az előkészületek.

Hadiérem kiosztás Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, aug. 28. (Saj. tud. táv.)

A Yıldiz kioszk melletti gyakorlóterén tegnap a konstantinápolyi ezredek azon katonáinak, kik a görög-török háboruban megsebesülve, most meggyógyulva hagyták el a kórházat. hadiérmeiket osztottak ki a szultán jelenlétében. Érmek között 68 tiszt, 1232 ember és 6 önkéntes. Kiosztás előtt Tahsin Effendi üdvözlő beszédet tartott a katonáknak.

Kormányváltás Athénben.

Budapest, augusztus 28. (Saj. tudós. táv.)

Tiz Delyanis-párti képviselő elhatározta, hogy rögtön a kamara megnyitása után a bizalmi kérdés felvetését indítványozzák. Delyanis azon van, hogy eltérítse őket szándékuktól.

A külügyminiszter utja.

Bécs, aug. 28. (Saját tudósítók távirata)

Goluchovszky gróf külügyminiszter ma Ischlból visszaérkezett ide.

Császári pátens a cukorprémiumról.

Bécs, aug. 28. (Saját tud. távirata). A »Wiener Zeitung« augusztus 24-iki császárendeletet közöl, amely a cukoradó-törvény végleges módosításáról szóló 1886. július 5-éről kelt törvényrendekezéseinek hatályát 1891. aug. 1-től, 1899. július 31-ig meghosszabbítja.

Az indiai pestis.

Budapest, aug. 28. (Saját tud. táv.) A Reuter ügynökség jelenti Bombayból, Punában a pestis erősen terjed. Haffkin-féle szérummal oltják be a lakosságot.

Autonomiai képviselőválasztás.

Szent-Simon, aug. 28. (Saját tud. táv.) A felsik-gyergyói kerületben Györffy Gyula képviselőt 2500 szótöbbséggel kongresszusi képviselőnek választották.

A svéd trónörökös esküvéje.

Budapest aug. 22. (Saját tud. távirata.) Károly svéd herceg és Ingeborg dán hercegnő esküvéje után fogadás volt. Az ezt követő disztribúción Keresztély király felköszöntőt mondott az ifjú pár és a Svédország és Norvégia királyára és királynéjára, valamint a dán királyi ház többi tagjaira mondott tószott. Esti 8 órákor az ifjú pár a »Danebrog« fedélzetén elutazott. Ugyanezen órában Oszkár király visszautazott Svédországba.

Schmidt véleménye.

Budapest, augusztus 28. (Saj. tudós. táv.) Schmidt lapja Canovast többszörös gyilkosnak, Bischmarkot pedig a század legnagyobb gazemberének nevezi.

Angol hajók Fiume alatt.

Fiume, aug. 28. (Saját tudósítók táv.) Halkirs lord, tengernagy parancsnoksága alatt holnap 3 páncélos hajó érkezik ide. A hadihajórajhoz tartozó »Susprise« tegnap ide megérkezett és horgonyt vetett a révben.

Megrongált táviróvezetékek.

Budapest, aug. 28. (Saját tudósítók táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Simlából, Anettában nagy nyugtalanság uralkodik, mert a Bolunbas vasut melletti táviró-vezetékét kétszer elválták.

Az indiai felkelés.

Budapest, aug. 28. (Saját tud. távirata.) A Reuter ügynökség jelenti Bombayból: Egy nagy csapat dovatzai-afrid f. hó 26-án éjjel a hegyekből lejött és Kohat közelében egy falut felgyújtott. Kohatnak egy kis csapata megtámadta az ellenséget és rövid ütközet után visszaverte. A Zamana hegységben Wissan erőd közelében nagy számú orakrai gyűlt össze.

Felkelés Afrikában.

Budapest, augusztus 28. (Saját tud. táv.) A »Reuter ügynökség« jelenti Zamzibarból: Mvinga király július 26-án titokban elhagyta Ugandát, hogy a Budda-kerületben felkelést szervezzen a kormány ellen. Fernan őrnagy, garmati al-kormányzó július 26-án megverte a király csapatait. A király német területre menekült és megadta magát a német hatóságoknak, melyek letartóztatták. Ezek után a rendet egész Ugandában helyreállították. Azt tervezik, hogy Mvanga fiát nyilvánítják királynak és régensséget alakítanak.

KÖZGAZDASÁG.

Bélyegmentes beadványok. A kereskedelmi miniszter tudatja a törvényhatóságokkal, miszerint ezentúl az egyes érdekelt községek által az orszános és hetivásárok, vásáráthelyezés és pótvásárok engedélyezése iránt benyújtott kérvények és mellékleteik bélyegmentesek lesznek.

Az ujjalakuló mütrágya-gyár. A tavaszi közgyűlésen a mütrágya-gyár részvényesei elhatározták, hogy ujjanon fognak alakulni. Leírják a régi részvényeket és ujjakat bocsjátnak ki. Serényen fogtak ez óta a részvényíráások s elég szép eredményt képeznek kimutatni. A jövő hónapban már meg fogják tartani az alakuló közgyűlést is s egy teljesen új alapon fogja folytatni működését. Hogy milyen eredménnyel, ez a jövő titka, s remélhetőleg jóval, bár az idén is nagyobb károkat szenvedtek amennyiben az árvíz a trágya készlet nagy részét elhordta.

Parasztok és szocialisták. A szocialista urak nem csupán minálunk, hanem Német-, Francia-, és Olaszországban is megindították a hajszát s igyekeznek a parasztságot az ő táborukba terelni. Nálunk mutatták most legelőször, hogy ez, a mit előbb lehetetlennek tartottunk, igen is lehetséges, mert a szocialis program megfelelően módosítva és kellő fanatizmussal hirdelve, megteszi a hatását. Nem is nehéz eltalálni miért. Az új idők a parasztságnak főleg flottans részét tökéletesen kivették a régi idő hagyományainak irányító befolyása alól. A földesur, a pap, a templom elveszti befolyását, e helyett azonban kifejtett az önállóságnak bizonyos foka s a dacos önérték mely jó szolgálatot tett a magára utalt kubi-kosnak a munkavezetők zsarolásával, a kantinos fogásaival szemben. Az új viszonyok új hitet, új fölfogást fejlesztettek ki, új életnézetet kívántak, a szocialisták készen hozták mindezt, sőt még többet, a világpolgárságot, a kozmopolitizmust, mely ha jár is némi kötelezettséggel, rendkívül kellemes, mert fölment azoktól, melyekkel egykor a hazának, vallásnak, családnak tartoztunk. Mi pedig engedjük történni mindezt. Most már látjuk, hogy kár volt. A francia szocialisták nincsenek annyira, mint a mieink, mind a mellett a parlamentben ülő vezetők erősen törnek a jelzett cél felé. Legutóbb Jaurés mondott a kamarában beszédet, a melyben a francia bank szabadalmának meghosszabbítása alkalmából különböző kedvezéseket akart a parasztság és a kispolgárok részére azért, hogy azokat magának megnyerje. Jaurés-nak Deschanel felelt okosan és szépen mutatta ki annak a jövőnek vigasztalását, mely a parasztságra várna. ha Jaurés tervei megvalósulának. Az agrárkollektivismus mellett, a paraszt birtokának csakis haszonélvezője maradna.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 augusztus 28-án.

Magyar aranyárjádék 4%	122.50
Magyar koronárjádék	99.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	102.-
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.-
lalmé éi jog megváltási kötvény	100.60
Horvát szlavon földterhermentesítési kötvény	98.-
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	154.50
Tiszta ályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.-
Cs. és M. k. arjádék papírban	102.25
Osztrák arjádék ezüstben	102.25
Osztrák arjádék aranyban	124.-
Cs. és M. k. korona arjádék	101.50
1860. osztrák államsorsjegyek	145.-
Osztrák magyar bankrészvény	955.-
Magyar hitelbank részvény	395.-
Osztrák hitelintézeti részvény	364.80
Páris vista	345.75
20 márkás arany	952.-
Német birod. lmi márká	58.70 1/2
London viste	119.75
Páris vista	475.-
20 márkás arany	11.75

SZERKESZTŐI POSTA.

Sz. D. Kivánságára kijelenthetjük, hogy a tegnapi szini kritikát nem ifj. M. J. irta.

E. Gy. Nagyvárad. Nagyon szívesen közölnék a szépen megírt ismertetést, azonban még

nem láttuk, mert nem lett hozánk beküldve az iparos-tanoncizkola értesítője. Addig nem tartjuk helyén valónak e munkával foglalkozni.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.**Ma két előadás.**

Bérlet 118-ik szám. Bérlet 118-ik szám.

Páros. Páros.

az arad-nagyvárad színtársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi augusztus 29-én,

Délután fél 4 órákor, félhelyárrakkal:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Próba házasság.

Énekes vigjáték.

Kezdeté délután 4 órákor, vége 6-kor.

Este fél 8 órákor rendes helyárrakkal:

A budapesti népszínház fényes díszleteivel.

Virág-esata.

Operette.

Kezdeté fél 8, vége 10 órákor.

Holnap hétfőn, bérletfolyamban:

CSAK PÁROSAN.

Bohózat.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER.**Naponta friss**

c s e m e g e
és

gyógyszőlő!

kilója 35 kr.

Rohonczy Gida világhírű

„Tiszagyöngye“

ozukordinnyéjének főraktára.

Hevesi és Lubi

Görögdi nnye

Jégbe hűtve is kapható.

Vidékre 1 kosár (5 kiló)

c s e m e g e s z ő l ő

bérmentesen 2 frt.

ŐSZI-BARACZK

a legszebb fajból.

Kosarak gyümölcszállításhoz a legolcsóbb árban.

Ajánlom még **tisztán kezelt** természetes

HEGYI-BORAIMAT,

literjét 30, 32, 38, 40, 46 és 48 krjával.

100 liter asztali ó-bor 21 frt.

Kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon, N.-Kőrös utca
(Mertz-ház.)

☛ Telefon összeköttetés. ☛

Egy vagy két**középiskolai tanuló**

tanügyi téren működő intelligens családnál mérsékelt feltételek s szülői gondozás mellett teljes ellátásra felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi május 1-től.

Nagyvárad—Szeged.					Szeged—Nagyvárad.					Nagyvárad—Arad.					Arad—Nagyvárad.				
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35				
Ósi »	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely »	4 44	11 04	7 57	Ósi »	10 30	4 36	7 44	Kurtics »	5 39	11 49	10 07				
Less »	10 48	4 56	8 06	Orosháza »	5 39	11 54	9 38	Less »	10 48	4 56	8 06	Békes-Csaba »	7 01	2 33	4 50				
Cséffa »	11 03	5 12	8 29	Csaba »	7 01	2 33	4 50	Cséffa »	11 03	5 12	8 29	Gyula »	7 27	3 05	5 26				
Szalonta »	11 26	5 37	9 08	Gyula »	7 27	3 05	5 26	Szalonta »	11 26	5 37	9 08	Sarkad »	7 47	3 27	5 56				
Kötegyán »	11 46	5 57	9 37	Sarkad »	7 47	3 27	5 56	Kötegyán »	11 46	5 57	9 37	Kötegyán »	7 56	3 39	6 09				
Sarkad »	11 57	6 09	9 51	Kötegyán »	7 56	3 39	6 09	Sarkad »	11 57	6 09	9 51	Szalonta »	8 28	4 10	6 47				
Gyula »	12 21	6 34	10 21	Szalonta »	8 23	4 10	6 47	Gyula »	12 21	6 34	10 21	Cséffa »	8 42	4 34	7 18				
Csaba »	2 10	7 22	4 42	Cséffa »	8 42	4 34	7 18	Békes-Csaba »	2 23	7 17	4 32	Less »	9 04	5 00	7 51				
Orosháza »	3 10	8 32	5 48	Less »	9 04	5 00	7 51	Kurtics »	3 28	8 20	5 38	Ósi »	9 21	5 19	8 15				
H.-M.-Vásárhely »	4 00	9 26	7 00	Ósi »	9 21	5 19	8 15	Arad ér.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 30				
Szeged ér.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 30												

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	2 23	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	7 05	P.-Ladány ind.	1 31	4 01	6 02	2 40	6 12
B.-Hunyad »	12 20	6 39	8 37	7 54	4 59	Nagykátá »	10 20	3 25	7 54	10 16	9 06	Debreczen »	3 05	5 30	8 00	4 07	7 40
Csucsá »	12 52	7 08	9 19	8 32	4 49	Szolnok »	11 19	4 23	9 27	11 31	10 37	Érmihályfalva ér.	4 06	6 44	9 17	5 09	
Buesa »			9 33	8 51	5 13	P.-Ladány »	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka »			9 50	9 10	5 38	Báránd »			12 07	2 12	5 17						
Rév »	1 34	7 46	10 08	9 30	6 13	Sáp »			12 25	2 27	5 38						
Élesd »	1 48	7 58	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu »	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Érmihályfalva ind.	6 47	11 17	5 40	9 18	
Mező-Telegd »	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd »			1 00	3 00	6 21	Debreczen »	8 40	12 36	8 15	10 31	3 48
F.-Vásárhely »			11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes »			1 14	3 12	6 37	P.-Ladány ér.	9 46	1 45	9 45	11 38	5 24
Várad-Velenceze »	2 25	8 33	11 10	10 37	7 51	Bors »			1 28	3 25	6 56	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Nagyvárad ér.	2 30	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki »			1 36	3 32	7 08						
Nagyvárad ind.	2 37	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad ér.	2 11	7 08	1 48	3 42	7 22	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta.					
Püspöki »		8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 15	2 06	3 58	1 22						
Bors »			11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze »	2 25		2 30	4 05	1 31	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
M.-Keresztes »			12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely »			2 41	4 16	1 46	Sáránd »	9 31	5 11	Vértés ind.		
Mező-Peterd »			12 15	11 50	3 38	M.-Telegd »	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	H.-Bagos »	9 46	5 26	M.-Pályi »	5 47	1 30
B.-Ujfalu »	3 14	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd »	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	H.-Pályi »	10 08	5 46	H.-Pályi »	6 03	1 48
Sáp »			12 47	12 26	4 49	Rév »	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	M.-Pályi »	10 23	6 00	H.-Bagos »	6 22	2 07
Báránd »			1 01	12 42	4 13	Brátka »			4 06	5 43	4 08	N.-Léta-			Sáránd »	6 47	2 34
P.-Ladány »	3 56	10 03	1 34	1 19	5 31	Buesa »		8 51	4 27	6 05	4 36	Vértés ér.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
Szolnok »	5 31	11 44	3 35	3 37		Csucsá »	4 17	9 7	4 53	6 32	5 13	Sáránd—Derecske.					
Nagy-Káta »	6 25	12 41	4 45	5 00		B.-Hunyad »	4 50	9 07	5 32	7 16		Derecske—Sáránd.					
Budapest ér.	7 40	1 50	6 20	7 00		Kolozsvár ér.	5 55	10 37	6 59	8 34		Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49

Kézimunka kiállítás

Gzillér Imre és Társa

rövid- és divatáru üzletében

A nagyérdemű közönség ebbeli igényeit is kielégítendő **Gzillér Imre és Társa fő-utcái üzletében**

kézimunka kiállítást

honosított meg s így mindennemű megkezdett és kész kézimunkák, továbbá kötő, himző és horgoló pamutok, czernák és selymek ugyszintén az összes kézimunkákhoz való anyagok a legnagyobb választékban raktáron vannak.

Legujabb »Schnek és Kohnberger«-féle szabadalmazott gumi övű halcsont fűzők egyedüli elárúsítása.

Legjobb színtartó s kötött **harisnyák, gyári raktár valódi bécsi glace bőr-kesztyűkben, férfi és női fehéreneműkben** eredeti angol nyakkendő nagy választékban.

Ruhadiszekben, fátjolokban ugyszintén minden divat cikkeken folytonos **újdonságok.**

A kiállítás naponta reggeli 8 órától esti 7 óráig megtekinthető.

Hölgyek figyelmébe!!

Markovits Mór parti-áruháza Kert-utcán.

Végeladást nem rendezek

azért az összes raktáron levő divat és vászon cikkeket bármilyen árakban elárusítom a meddig a készlet tart. E ritka alkalmat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlva maradtam kiváló tisztelettel.

Markovits Mór,

parti-áru kereskedő.

264-36-52

ISKOLA SZEREK

legolcsóbban

HELYFI LÁSZLÓNÁL

Nagyvárad Zöldfa-utca 41. sz. kaphatók.

Nagy választék **író és rajzszerékben, iskola-táskák könyvszijak, rajzeszközök, rajztáblák, vonalzó, festékek és ecsetekben.**

261 2-4

30 %-al olcsóbb mint bárhol.

Mélyen leszállított árakban lehet csakis

szeptember hó 15-ig

NADOR L. és TÁRSA cégénél

Zöldfa-utczában

252-4-10

következő árukat beszerezni.

Férfi czipők — — — — 2.25 krtól

Női czipők — — — — 2.50 krtól

Leányka czipők ezugos vagy bergsteiger — — 1.90 krtól

Gyermekek czipők — — — — 40krtól

minden kivételben 25%-al olcsóbb mint eddig.

Legnagyobb választék kalapokban

 meglepő olcsó árak.

Fehér és színes ingek, gallérok, kézelők, fehér és saten ingek, harisnyák, kesztyük, nyakkendők.

Illatszer, pénz- és szivar-tárczák, sétabotok, email-, ing-, és kézelő-gombok.

A legolcsóbb és legnagyobb czipő és kalap raktár.

 Telefon összeköttetés.

A Szent László-nyomda

részvénytársaság

papirraktárában

Apáczai-utca 3-ik szám az udvaron

raktáron levő

gyakorlat-füzetek, szépírási-füzetek, irkák, tollak, vonalzók, tollszárak, festékek, ecsetek, körzők és más

ISKOLAI SZEREK

míg a készlet tart

gyári áron kaphatók.

Tanítók, iskolavezetők utólagos elszámolásra vásárolhatnak tanulóik részére.

Ugyancsak ott felvételnek jutányosan hirdetések

a „TISZÁNTUL”

napilap részére.

Cs. és kir. udvari
SZÁLLÍTÓ.

Butorok

legnagyobb választékban

jutányos árban

ízletes és legszolidabb kivitelben

KILLER EDE

butorkereskedő

cs. és kir. udvari szállítónál

NAGYVÁRAD,

BAZÁRSZOROS 374. sz. alatt [Mayr-ház]

kaphatók,

hol úgy a legszerényebb, mint a legdiszesebb

szobaberendezések

és diszítések

kifogástalanul eszközöltetnek.

256 4-20.

A tanév kezdetével iskolai tanulók előnyben részesülnek.

Reichard áruháza.

F e l h í v á s.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy a már 10 év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő *Friedländer Herman*-féle

KALAP ÉS URIDIVAT ÜZLETET

átvettem és ugyanezen helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, nagyválasztéku **férfi, női és gyermek**

c z i p ő r a k t á r t

rendeztem be, továbbá úgy a kalap, mint a férfi divat és czipő cikkekben mindenemü angol, olasz és francia különlegességek nálam kaphatók.

Pontos kiszolgálásról kezeskedem és ajánlom magam a n. é. közönség szives jó indulatába — kiváló tisztelettel

REICHARD D. L.

Nagyvárad, Fő-utca Orsolya-zárda épület.

230-8-25

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Augusztus 31-ig.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Alanti leszállított árjegyzék csakis augusztus hó 31-ig érvényes és kizárólag készpénzfizetés mellett értendő, minden takarékos háziasszony győződjék meg egy próbavásárlás által.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

224-16-50

Augusztus 31-ig.

Augusztus 31-ig.

Gyönyörű szövetek már ősziruhának is jó	22	kr.
Fekete valódi Ternó — — —	48	kr.
Fekete valódi selyembrocatok — —	1.25	kr.
Lüszterek színes és fekete — —	39	kr.
Valódi hazai vászon 1 vég 30 rőf —	6.25	kr.
Creas vászon 1 vég 30 rőf — —	4.40	kr.
Balerina vászon 1 vég — — —	2.90	kr.
Gallér volt 5, 8, 10 frt most — —	1.50	kr.
Kabát volt 20, 25, 28 frt most — —	5—	kr.
Karmantyú volt 4, 5, 6 frt most — —	1.35	kr.
1 női ing, 1 női szoknya, 1 női nadrág	3.50	kr.
12 drb szép finom zsebkendő — —	1.80	kr.
1 drb finom ernyő — — —	2.25	kr.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.

Bársonyok, Plüsek, Satinok, Diszek, Gombok stb.

minden áron.

Nagy szőnyegek
rendkívül
olcsón.